

Algunes editorials no catalanes també publiquen dues edicions dels seus llibres, en castellà i en català

Publicar en català des de Madrid

M. CAMPS Barcelona

Si l'edició de llibres en castellà ha tingut durant decennis Barcelona com a capital universal, l'edició en català és indiscutiblement barcelonina. Però ja no és exclusiva ni de les editorials catalanes, valencianes i balears. Avui també hi ha editorials amb seu a Madrid o Càceres que editen llibres en català. Això denota un interès cultural i comercial que va més enllà de les fronteres lingüístiques i que pot contribuir a la despolitització de les llengües, massa vegades utilitzades com a armes llancívols. Vegem les raons que han fet que aquestes editorials publiquin llibres, tant originals com traduccions, en la llengua de Verdaguer.

La pràctica bastant estesa en el sector editorial de comprar els drets per a la publicació en castellà i en català i només publicar-ne la primera comença a canviar, com reconeix Enrique Redel, editor d'Impedimenta, amb seu a Madrid. El seu cas més exitós ha estat el de l'edició catalana de *La llibreria*, de Penelope Fitzgerald, traduïda pel poeta mallorquí Jaume C. Pons Alorda, que arriba a la tercera edició.

Una altra fórmula que funciona bé és la de posar-se d'acord amb una editorial catalana, que ja té els seus canals de distribució i el seu públic, per publicar el mateix títol, cada editorial en la seva llengua habitual. És el cas de Periscopi, apunta Redel, amb qui ja estan preparant per a l'any que ve la traducció d'un llibre d'Hernán Díaz, escriptor argentí que escriu en anglès i que ha estat finalista del Pulitzer. Impedimenta el publicarà en castellà i Periscopi en català.

La literatura infantil és un cas a banda. Redel detalla: "Al mercat de Catalunya hi ha una tendència que els llibres infantils es llegeixin en català, per això comprem els drets de les dues llengües. A la col·lecció infantil, pràcticament tots els títols els hem editat també en català, amb una acollida força bona". "El fet que publiquem en català –explica– és perquè és un mercat realment viu, i en el cas dels llibres

Els escriptors Valentín Roma i Lluïcia Ramis, i els editors Irene Antón i Julián Rodríguez

Mary Karr és una gamberra

EL MIRADOR

Magí Camps

L'escriptora Mary Karr és una gamberra. Si més no, aquesta és la conclusió a què van arribar els assistents ahir a la presentació de dos llibres seus, un en català, *El club dels mentiders*, i un altre en castellà, *Iluminada*. A la trobada, al mirador del CCCB, compartien les editorials Periférica (amb seus a Càceres i Madrid) i Errata Naturae (Madrid), que treballen plegades en alguns projectes.

Els dos editors, Julián Rodríguez i Irene Antón, van començar la col·laboració amb *Tú no eres como otras madres*, de l'escriptora alemanya Angelika Schrobsdorff, i com que els va anar prou bé, van continuar amb altres projectes, "de moment

sempre autores, però no és exclusiu", puntualitza Antón. Fa dos anys van traduir al castellà el primer llibre de la nord-americana Mary Karr (Groves, Texas, 1955), i ara han decidit publicar-lo també en català, en traducció de Núria Molines Galarza.

Karr escriu "novel·les autobiogràfiques", en paraules de l'escriptora Lluïcia Ramis, "sempre amb una manera gamberra d'explicar les coses, com dient: Riguem-nos de tot per treure ferro". Ramis afirma que l'autora texana "utilitza la lleugeresa per explicar les coses més horribles" i considera que els seus llibres ja són un clàssic modern: "Hi ha un abans i un després de Mary Karr en la novel·la autobiogràfica".

L'escriptor Valentín Roma, que també va participar en la presentació, considera: "Als dos llibres et fa la sensació que estàs acompanyant a algú

que s'està passant de la ratlla constantment", i afegeix: "Això de passar-se de la ratlla forma part del seu projecte literari. Està entre la temeritat i l'honestat". I conclou: "He rigut de gust en moments molt fumuts".

Karr ha tingut molts problemes amb l'alcohol, i les seves relacions familiars se n'han ressentit, però la poesia –"També és una gran poeta", diu Antón–, l'ha ajudada.

Els editors prometen la versió catalana d'*Iluminada* d'aquí un any o dos i, si tot va bé, la tercera "novel·la autobiogràfica" de Mary Karr, *Cherry*, ja la publicaran simultàniament en català i castellà. Rodríguez m'explica que la força dels clubs de lectura, amb un alt arrelament en moltes ciutats i pobles, "demana l'edició en català" d'aquests clàssics contemporanis. És la força dels lectors.

infantils i els llibres il·lustrats és espectacular, l'acceptació és molt alta. Ja hem publicat una dotzena de títols".

Diego Moreno, l'editor de la madrilenya Nórdica Libros, ho té molt clar: "Publiquem en català per dos motius: en el cas de la col·lecció infantil perquè els lectors més petits llegeixen a l'escola i a casa en català, de manera que si no els publicuéssim en català seria difícil que arribessin a conèixer els nostres tí-

El mercat en català és especialment bo pel que fa als llibres infantils i il·lustrats, reconeixen els editors

tols. Aquests llibres funcionen molt, molt bé". Alguns d'aquests títols són *El darrer dels dracs*, *Cors de gofra*, *Tània Claravall* i *El petit cuidador d'insectes*.

"Els llibres que editem de narrativa –continua Moreno– els publiquem perquè són autors catalans imprescindibles (Brossa, Martí i Pol, Calders, Margarit...) i amb les edicions il·lustrades aconseguim fer llibres per a un públic ampli que gaudeix amb edicions cuidades. A més, aquests llibres els posem a la venda en català i castellà (en edicions diferents) també fora de Catalunya, de manera que intentem que es conegui a tot el país l'obra d'autors essencials".

I conclou: "Continua sent sorprenent que a Madrid gairebé no es conegui l'obra de Pere Calders, per exemple. La idea quan fem aquests llibres des de Madrid és contribuir a crear ponts culturals, una cosa que avui resulta absolutament necessària". Nórdica Libros també ha publicat versions catalanes de Kafka (*La metamorfosi*) i Melville (*Bartleby l'escriptor*), entre d'altres.

Ahir, dues editorials que col·laboren, Periférica i Errata Naturae, van anunciar el seu primer títol, com s'informa a la peça d'acompanyament. Tenint en compte aquestes iniciatives, sembla que l'edició en català té futur.●

PANORAMA

Fèlix Riera dirigirà la Fundació Romea

TEATRE ► Fèlix Riera dirigirà la Fundació Romea per a les Arts Escèniques en substitució del desaparegut actor Carles Canut. El patronat de l'entitat, encapçalat per Daniel Martínez, president del Grup Focus, ha apostat per Riera –que va ser director de l'Institut Català d'Empreses Culturals i de Catalunya Ràdio– per dirigir una fundació que sobretot fa lectures dramatitzades i conferències. Riera ja dirigeix la revista *Preocupaciones* del Grup Focus. / Redacció

Fèlix Riera

Medalla d'or al cineasta Portabella

PREMIS ► El polític i cineasta Pere Portabella (Figueres, 1927) va rebre ahir la Medalla d'Or al Mèrit Cultural de Barcelona per la seva "trajectòria professional, compromís cívic, polític i cultural", en paraules de l'alcalde de la ciutat, Ada Colau. La batllessa va destacar la ruptura i innovació que Portabella ha donat al llenguatge cinematogràfic. El cineasta va instar a fer que la cultura recuperi "la dimensió política" i deixi d'entendre's com un producte. / Efe

Colau i Portabella ahir

La UB diu no al CAP a la seva facultat

ART ► La Universitat de Barcelona (UB) ha rebutjat la proposta del grup municipal d'ERC de construir el futur CAP del Raval Nord en uns terrenys situats dins la facultat de Geografia i Història i així permetre que el Macba es quedi la capella de la Misericòrdia. La UB s'oposa al canvi d'usos –ara s'utilitza l'espai per a pràctiques arqueològiques– i considera que és difícil compatibilitzar un trànsit diari de 6.000 persones del campus amb el CAP. / Redacció